

บทที่ ๓

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๑.ทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนสว่างวิทยา

คำขวัญประจำโรงเรียน “รักเรียน รักกีฬา มีมานะ ประพฤติธรรม”

ปรัชญาการจัดการศึกษา “ มีความรู้ คู่คุณธรรม ”

มีความรู้ หมายถึง นักเรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ สามารถใช้สติปัญญา ในการแสวงหาความรู้ คิดแก้ปัญหาในการทำงานด้วยตนเองได้เหมาะสมกับวัย และสามารถใช้ปัญญาในการ ดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นด้วยตนเอง อย่างหลากหลายและทั่วถึง จนเกิดการเรียนรู้ เกิดการพัฒนา มีความเจริญงอกงามครบทุกด้าน ทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์/จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนเกิดทักษะในการเรียนรู้และทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้เต็ม ศักยภาพและเหมาะสมกับวัย

คู่คุณธรรม หมายถึง การพัฒนาให้นักเรียนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ และสมบูรณ์ ด้วยคุณธรรม จริยธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ซึ่งเป็นหลักพื้นฐานในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของมนุษย์ที่เป็น ปกติสุข ได้แก่ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคีและความมีน้ำใจ ซึ่งเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนมีพื้นฐานในการมีจิตสำนึกที่ดี และมี ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนการใส่ใจในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

อัตลักษณ์ของนักเรียน “ ซื่อสัตย์ มารยาทดี มีน้ำใจ ใส่ใจกีฬา ”

คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนชุมชนสว่างวิทยา เป็นเด็กดี มีความซื่อสัตย์ มีกิริยามารยาทงดงาม ตามวัฒนธรรมไทย มีน้ำใจ เสียสละ สามัคคี ช่วยเหลือแบ่งปันและมีพัฒนาการด้านกีฬาได้เหมาะสมกับวัย

เอกลักษณ์โรงเรียน “ สะอาด น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน ”

อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีความสะอาด ร่มรื่นและสวยงาม เป็นระเบียบ เรียบร้อย ถูกสุขลักษณะ ปราศจากสิ่งเสพติด มีระบบและมาตรการในการดูแลความปลอดภัยและสวัสดิภาพ นักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ดังเอกลักษณ์ของโรงเรียนที่ว่า

สะอาด	สะอาดกาย แต่งกายสะอาด สุภาพ เรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน สะอาดวาจา พูดจาไพเราะ อ่อนโยน สะอาดใจ จิตใจดี ร่าเริง แจ่มใส เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจช่วยเหลือแบ่งปัน
น่าดู	สิ่งแวดล้อม สถานที่สะอาด สวยงามเป็นระเบียบปราศจากสิ่งเสพติด มีคุณเป็นธรรมชาติ บรรยากาศสดใส
น่าอยู่	ปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ปลอดภัยจากสัตว์ต่างๆ ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดทุกชนิด ปลอดภัยจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ
น่าเรียน	กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Active learning) สื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอนพร้อม

วัฒนธรรมองค์กร “ คุณภาพ คุณธรรม ทำงานเป็นทีม ”

วิสัยทัศน์ (VISION)

“โรงเรียนชุมชนสว่างวิทยา มุ่งจัดการศึกษาและให้โอกาสแก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพมีจิตสาธารณะ มีนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้ทันเหตุการณ์ผ่านสื่อเทคโนโลยี เป็นผู้มีความรู้ จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ใฝ่ดี ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต และสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข”

พันธกิจ (MISSION)

๑. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุผล
๒. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะอาชีพ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ
๓. ส่งเสริม และพัฒนาบุคลากรให้เป็นครูดี สอนดี ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการสู่การเรียนรู้
๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้เข้มแข็ง
๕. พัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ให้มีความปลอดภัย บรรยากาศสวยงาม น่าอยู่ สะท้อนถึงอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

เป้าประสงค์ (GOALS)

๑. ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ และมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา พร้อมรับการก้าวเข้าสู่การเป็นนักเรียนในศตวรรษที่ ๒๑
๒. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี และสามารถปฏิบัติงานได้ผลตามมาตรฐานวิชาชีพ
๓. สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ มีฐานข้อมูล Big Data มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง มีบรรยากาศสวยงาม น่าดู น่าอยู่ น่าเรียนและมีความปลอดภัย

กลยุทธ์การจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๑. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

๑. เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. ปลุกฝังผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

๒. พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

๑. เสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยการปรับหลักสูตรการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม
๒. พัฒนาคุณภาพกระบวนการเรียนรู้
๓. สร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
๔. ส่งเสริมสนับสนุนการทวียจัยไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

๓. สนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลาย
๒. พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีประสิทธิภาพ โดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

๑. เพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ
๒. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

๕. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑. จัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิต

๖. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

๑. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ
๒. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
๓. สร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม
๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

พฤติกรรมบ่งชี้

- ๑.๑. เป็นพลเมืองดีของชาติ
- ๑.๒. ดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย
- ๑.๓. ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักศาสนา
- ๑.๔. เคารพ เทิดทูลสถาบันพระมหากษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์ สุจริต

พฤติกรรมบ่งชี้

- ๒.๑. ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา ใจ
- ๒.๒. ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา ใจ

๓. มีวินัย

พฤติกรรมบ่งชี้

- ๓.๑. ประพฤติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

๔. ใฝ่เรียนรู้

พฤติกรรมบ่งชี้

- ๔.๑. ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
- ๔.๒. แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๕. อยู่อย่างพอเพียง

พฤติกรรมบ่งชี้

- ๕.๑. ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม
- ๕.๒. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

พฤติกรรมบ่งชี้

๖.๑ ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน

๖.๒ ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

๗. รักความเป็นไทย

พฤติกรรมบ่งชี้

๗.๑ ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่อบุคคล

๗.๒ เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

๗.๓ อนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

๘. มีจิตสาธารณะ

พฤติกรรมบ่งชี้

๘.๑ ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน

๘.๒ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน และชุมชน

จุดเน้นของโรงเรียนชุมชนสว่างวิทยา

๑. นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

๒. ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีทักษะในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีศักยภาพในการจัดการศึกษา

๔. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๕. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค

๖. ผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย

มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

๗. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

๘. โรงเรียนมีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษา ขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

๙. เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา กระจายอำนาจ และความรับผิดชอบ

๑๐. พัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๑. มีงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา

เจตนารมณ์ของสถานศึกษา

โดยที่เป้าหมายของการจัดการศึกษาหรืออาจเรียกว่า อุดมการณ์การจัดการศึกษาของชาติ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดไว้ว่า “ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม

และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ” หรือ “ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ” โดยการจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต ให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

โรงเรียนชุมชนสว่างวิทยา ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐ จึงได้นำจุดหมายและหลักการดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดภารกิจในการจัดการศึกษาให้ชัดเจนและสอดคล้องกับอุดมการณ์ของชาติ โดยระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทุกฝ่าย และได้สรุปภารกิจที่ต้องปฏิบัติ อันถือเสมือนหนึ่งว่าเป็นเจตนารมณ์เบื้องต้นของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาไปสู่จุดหมาย ดังนี้

๑. จัดการศึกษาตามหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
๒. จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
๓. ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
๔. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ผลผลิตหลัก

ภารกิจตามเจตนารมณ์ ๖ ประการนั้น เป็นนโยบายหลักของสถานศึกษาที่จะต้องมุ่งมั่นพัฒนา ให้บรรลุอุดมการณ์การศึกษาของชาติให้จงได้ โดยมีเป้าหมายด้านผลผลิตหลักในการจัดการศึกษา ดังนี้

ผลผลิตหลักและตัวชี้วัด

ผลผลิตหลัก (Out puts)	ตัวชี้วัด (KPI)
ผลผลิตที่ ๑ ด้านการจัดการศึกษาระดับ ก่อนประถมศึกษา	ด้านปริมาณ -จำนวนผู้เรียนวัยก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการเตรียมความพร้อม ด้านคุณภาพ -ร้อยละของผู้เรียนระดับปฐมวัย ได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาระดับที่สูงขึ้น
ผลผลิตที่ ๒ ด้านการจัดการศึกษาระดับ ประถมศึกษา	ด้านปริมาณ -จำนวนผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ด้านคุณภาพ -ร้อยละของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน -ร้อยละ (ระดับคุณภาพ) ของผู้เรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร -ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยระดับดี – ดีเลิศ ของผู้เรียนที่จบในระดับชั้นประถมศึกษา
ผลผลิตที่ ๓ ด้านการจัดการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น	ด้านปริมาณ -จำนวนผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ด้านคุณภาพ -ร้อยละของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน -ร้อยละ (ระดับคุณภาพ) ของผู้เรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร -ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยระดับดี – ดีเลิศ ของผู้เรียนที่จบในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การที่จะบริหารจัดการให้ภาระงานต่างๆของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายนั้น โรงเรียนชุมชนสว่างวิทยา ใช้แนวคิดทฤษฎีและเทคนิคการบริหารของ **Lyndall Urwick & Luther Gulick** : สองนักทฤษฎีที่โดดเด่นในเรื่องทฤษฎีองค์กรและกระบวนการบริหารงาน ที่ให้ความสำคัญของการทำหน้าที่ของฝ่ายบริหารมากกว่าการทำงานของฝ่ายพนักงานระดับล่าง และมุ่งเน้นไปยังวิธีการทำงาน ตลอดจนพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารระดับสูงเป็นหลัก โดยหลักการที่เป็นที่รู้จักในระดับสากลนั้นก็คือ POSDCoRB ซึ่งทั้งสองได้นำเสนอแนวคิดดังกล่าวที่เป็นภาระหน้าที่สำคัญของนักบริหารอันประกอบไปด้วยหน้าที่ ๗ ประการดังนี้

P – Planning : การวางแผน (การจัดวางโครงสร้างของการทำงาน การวางแผนการล่วงหน้าเพื่อเตรียมการ และการวางแผนทำงานร่วมกันของฝ่ายต่างๆ)

O – Organizing : การจัดองค์กร (การกำหนดโครงสร้าง ตำแหน่ง หน้าที่ ความรับผิดชอบ ตลอดจนการกำหนดส่งงาน แบ่งงานทำอย่างเป็นระบบระเบียบ)

S – Staffing : การจัดการเกี่ยวกับบุคลากรในองค์กร (การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การจัดตำแหน่ง การพัฒนา)

D – Directing : การอำนวยการ (หน้าที่ในการตัดสินใจ วินิจฉัย สั่งการ ออกคำสั่ง การมอบหมายภารกิจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนภาวะการณเป็นผู้นำ)

Co – Co-ordinating : การประสานงาน (การประสานงานในแต่ละส่วนให้สอดคล้องกัน เพื่อให้การทำงานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด)

R – Reporting : การรายงานการปฏิบัติงาน (ตั้งแต่งานส่วนบุคคลไปจนถึงองค์กร เพื่อให้รู้ถึงการทำงานของฝ่ายต่างๆ และควบคุมให้ดำเนินไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ และสามารถตรวจสอบ ตลอดจนประเมินผลได้)

B – Budgeting : การบริหารงบประมาณ (การประเมินงบประมาณ การจัดทำบัญชี การตรวจสอบด้านการเงิน ไปจนถึงการนำงบประมาณมาใช้อย่างคุ้มค่าที่สุด)

